

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 26 czerwca 2023 r.

WK-I.431.1.2.2023

**Pan
Marek Młyński
Burmistrz Gminy Brok**

**Urząd Gminy Brok
Plac Kościelny 6
07-306 Brok**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ oraz art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej², kontrolerzy: Renata Pęza – starszy inspektor wojewódzki i Marta Szczepańska – inspektor wojewódzki w Wydziale Kontroli Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, przeprowadzili w dniach od 26 stycznia do 8 lutego 2023 r. kontrolę problemową w Urzędzie Gminy Brok, z siedzibą przy Placu Kościelnym 6.

Kontrolą objęto stan realizacji zadania z zakresu administracji rządowej w przedmiocie wydawania, wymiany i unieważniania dowodów osobistych w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2022 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z dnia 10 maja 2023 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Panu Burmistrzowi wystąpienie pokontrolne.

W kontrolowanym okresie przyjęto 176 wniosków o wydanie dowodu osobistego, wydano 183 dowody osobiste, wpłynęło 14 zgłoszeń utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego, wydano 14 zaświadczeń o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego, przyjęto 1 zawiadomienie o konieczności unieważnienia dowodu osobistego, zrealizowano 2 wnioski

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi, a także przyjęto po 1 zgłoszeniu zawieszenia i cofnięcia zawieszenia certyfikatów zamieszczonych w warstwie elektronicznej dowodu osobistego. Ponadto 4 dowody osobiste nie zostały odebrane przez wnioskodawców w okresie 2 miesięcy od dnia ich wydania.

W wyżej wymienionym okresie nie wydawano decyzji odmawiających wydania dowodu osobistego, decyzji stwierdzających nieważność dowodu osobistego oraz decyzji odmawiających udostępnienia danych w trybie jednostkowym z Rejestru Dowodów Osobistych (dalej RDO), nie wydawano również zaświadczeń dotyczących danych z RDO oraz nie wpłynęły wnioski o udostępnienie danych w trybie jednostkowym z RDO. W okresie kontrolowanym nie była brakowana dokumentacja związana z dowodami osobistymi.

Badaniu poddano: 10³ wniosków o wydanie dowodu osobistego, 5 zgłoszeń utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego oraz wydanych na ich podstawie zaświadczeń, 1 zawiadomienie o konieczności unieważnienia dowodu osobistego, 2 wnioski o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi, a także 1 zgłoszenie zawieszenia certyfikatów i 1 zgłoszenie cofnięcia zawieszenia certyfikatów oraz wydanych na ich podstawie zaświadczeń. Ponadto badaniu poddano 4 sprawy dotyczące dowodów osobistych nieodebranych w okresie 2 miesięcy od dnia ich wydania⁴.

Wszystkie poddane badaniu wnioski zostały złożone przez osoby uprawnione, o których mowa w art. 25 ust. 1 i 2 ustawy o dowodach osobistych⁵, na formularzach zgodnych z wzorami określonymi w załączniku nr 2 do rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego, jego wydania i odbioru oraz utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu⁶ oraz były kompletne. Do wszystkich badanych wniosków o wydanie dowodu osobistego dołączono aktualną fotografię zgodnie z art. 29 ustawy o dowodach osobistych, spełniającą wymagania określone w § 6 rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego.

Wydanie dowodu osobistego następowało w terminie do 30 dni od dnia złożenia wniosku, zgodnie z regulacją określoną w art. 24 ust. 4 ustawy o dowodach osobistych. We wszystkich kontrolowanych przypadkach dowody osobiste odbierane były osobiście

³ Dotyczy wniosków o wydanie dowodu osobistego osób, w tym:

- po raz pierwszy;
- z powodu upływu terminu ważności poprzedniego dowodu osobistego;
- z powodu zmiany danych;
- z powodu ich utraty lub uszkodzenia.

⁴ Oznaczenia wszystkich spraw poddanych badaniu wskazano w arkuszu ustaleń kontroli nr 2, który dołączono do akt kontroli.

⁵ Ustawa z dnia 6 sierpnia 2010 r. o dowodach osobistych (Dz. U. z 2022 r. poz. 671, ze zm.).

⁶ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 5 października 2021 r. w sprawie wzoru dowodu osobistego, jego wydawania i odbioru oraz utraty, uszkodzenia, unieważnienia i zwrotu (Dz. U. z 2021 r. poz. 1865), dalej: rozporządzenie w sprawie wzoru dowodu osobistego.

lub przez uprawnione osoby w Urzędzie Gminy Brok, w myśl regulacji zawartych w art. 30 ustawy o dowodach osobistych. Odbiór potwierdzany był na formularzu odbioru dowodu osobistego, który był zgodny z wzorem określonym w załączniku nr 3 do rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego. Powyższe formularze były kompletne, znajdowały się na nich potwierdzenia odbioru dowodu osobistego, a w 8 przypadkach także potwierdzenia odbioru dokumentu z kodem PUK – ze wskazaniem daty odbioru oraz czytelnego podpisu osób je odbierających, zgodnie z wymogiem określonym w § 8 ust. 1 ww. rozporządzenia.

Zgłoszenia utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego były kompletne oraz zostały złożone na formularzu zgodnym z wzorem określonym w załączniku nr 4 do rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego. We wszystkich poddanych kontroli aktach dotyczących zgłoszeń utraty lub uszkodzenia dowodu osobistego, znajdowały się egzemplarze zaświadczeń o utracie lub uszkodzeniu dowodu osobistego. Zaświadczenia wydawane były z urzędu, na formularzu zgodnym z wzorem określonym w załączniku nr 6 do wymienionego wyżej rozporządzenia oraz były kompletne.

Powyższe zgłoszenia oraz poddane badaniu zawiadomienie o konieczności unieważnienia dowodu osobistego skutkowało unieważnieniem dowodów osobistych z dniem zgłoszenia ich utraty lub uszkodzenia do organu gminy lub konsula Rzeczypospolitej Polskiej, poprzez wprowadzenie daty i informacji o przyczynie unieważnienia dowodu osobistego, zgodnie z wymogami art. 50 ust. 3 pkt 1 ustawy o dowodach osobistych oraz § 13 ust. 1 i § 17 rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego.

Dowody osobiste unieważniano w terminach określonych w art. 50 ust. 3 ustawy o dowodach osobistych oraz wprowadzono do RDO prawidłowe dane określone w § 17 rozporządzenia w sprawie wzoru dowodu osobistego.

Udostępnienia dokumentacji związanej z dowodami osobistymi odbywało się na podstawie pisemnych wniosków złożonych na formularzu określonym w załączniku nr 4 do rozporządzenia w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi⁷, oraz w związku z art. 75 ust. 3 pkt 3 ustawy o dowodach. Dokumentacja była udostępniana zgodnie z żądaniem wnioskodawców i wyłącznie w zakresie objętym treścią złożonego wniosku.

W poddanych kontroli sprawach, udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi nastąpiło odpłatnie, zgodnie z art. 75 ust. 5 ustawy o dowodach osobistych. Opłata

⁷ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 października 2011 r. w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych oraz dokumentacji związanej z dowodami osobistymi (Dz. U. 2015 r. poz. 1604).

za udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi wniesiona została w odpowiedniej wysokości zgodnie z wymogiem określonym w § 3 rozporządzenia w sprawie opłat za udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych i dokumentacji związanej z dowodami osobistymi⁸.

Zgłoszenia zawieszenia i cofnięcia zawieszenia certyfikatów były kompletne oraz zostały złożone przez osoby uprawnione określone w art. 32a ust. 1 ustawy o dowodach osobistych, na formularzach zgodnych z wzorami określonymi w załączniku nr 2 i 3 do rozporządzenia w sprawie warstwy elektronicznej dowodu osobistego⁹.

Organ dokonał rejestracji w RDO poddanego kontroli zgłoszenia zawieszenia certyfikatów zamieszczonych w warstwie elektronicznej dowodu osobistego oraz dokonanego w następstwie – zgłoszenia cofnięcia zawieszenia certyfikatów, zgodnie z wymogiem § 18 rozporządzenia w sprawie warstwy elektronicznej dowodu osobistego. Osobie, która dokonała w siedzibie urzędu osobistego, pisemnego zgłoszenia zawieszenia i cofnięcia zawieszenia certyfikatów zamieszczonych w warstwie elektronicznej dowodu osobistego wydano nieodpłatnie stosowne zaświadczenia, zgodnie z wymogiem określonym w art. 32b ust. 2 i 4 ustawy o dowodach osobistych.

Wydane z urzędu zaświadczenia o zgłoszeniu zawieszenia i cofnięciu zawieszenia certyfikatów były zgodne z wzorem określonym w załączniku nr 4 i 5 ww. rozporządzenia i wydane zostały z zachowaniem terminu określonego w art. 217 § 3 Kodeksu postępowania administracyjnego¹⁰.

Dokumentacja związana z dowodami osobistymi przechowywana była zgodnie z regulacją określoną w art. 62 powyższej ustawy oraz zabezpieczona zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 43 ustawy o dokumentach publicznych¹¹. Nieodebrane dowody osobiste w okresie 2 miesięcy od dnia ich wydania znajdowały się w kopertach dowodowych.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

⁸ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie opłat za udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych i dokumentacji związanej z dowodami osobistymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 319).

⁹ Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 lutego 2019 r. w sprawie warstwy elektronicznej dowodu osobistego (Dz. U. z 2022 r. poz. 1431).

¹⁰ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775, ze zm.), dalej: k.p.a.

¹¹ Ustawa z dnia 22 listopada 2018 r. o dokumentach publicznych (Dz. U. 2023 r. poz. 1006).

1. W 3 wnioskach o wydanie dowodu osobistego nie odnotowano w miejscu adnotacji urzędowej – nazwy dokumentu tożsamości¹². Działaniem powyższym naruszono wymóg art. 28 ust. 11b ustawy o dowodach osobistych, zgodnie z którym *„Wniosek o wydanie dowodu osobistego zawiera: nazwisko i imię (imiona), rodzaj, serię i numer dokumentu tożsamości rodzica, opiekuna lub kuratora”*.
2. Przyjęto przez organ 1 wniosek o wydanie dowodu osobistego, zawierający w pkt 2 wpisaną nazwę miejscowości, w rubryce przeznaczonej na nazwę ulicy.
3. Udostępniono dokumentację związaną z dowodami osobistymi na podstawie wszystkich badanych wniosków, w których nie wskazano przepisu prawa materialnego, na podstawie którego podmiot jest uprawniony do uzyskania dokumentacji. W przedmiotowych sprawach, wnioski o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi złożył podmiot, o którym mowa w art. 75 ust. 3 pkt 3 ustawy o dowodach osobistych, nie wskazując interesu prawnego w uzyskaniu dokumentacji. Zgodnie z treścią ww. przepisu podmiot ten zobowiązany był do wykazania interesu prawnego, przy czym zgodnie z informacją zawartą we wzorze wniosku o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi: *„W przypadku powoływania się na interes prawny wnioskodawca jest obowiązany wskazać przepis prawa materialnego, na podstawie którego jest uprawniony do żądania udostępnienia dokumentacji”¹³*. Ponadto we wszystkich poddanych kontroli przypadkach, pisma stanowiące odpowiedzi na wnioski o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodem osobistym, nie zawierały podstawy prawnej udostępnienia dokumentacji. Podkreślić należy, że zgodnie z art. 6 k.p.a. organy administracji publicznej działają na podstawie przepisów prawa. Dlatego też podstawa prawna udostępnienia dokumentacji przez organ, powinna być przywoływana w sporządzanych odpowiedziach na wnioski.

Ponadto w wyniku kontroli ustalono, że:

- nieprawidłowo odnotowano w 2 wnioskach o wydanie dowodu osobistego, sposób ustalenia tożsamości i potwierdzenia danych osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego, na podstawie nieważnego dowodu osobistego. Działaniem powyższym naruszono wymóg art. 29a ust. 1 i 6 ustawy o dowodach osobistych, zgodnie z którym

¹² 1 wniosek o wydanie dowodu osobistego zawiera jedynie serię i numer dowodu osobistego osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego, natomiast 2 wnioski o wydanie dowodu osobistego zawierają jedynie serię i numer dowodu osobistego rodzica.

¹³ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą – *„Pracownik uznał, iż wcześniejsza korespondencja z wnioskodawcą zawierała uzasadnienie potrzeby uzyskania dokumentacji dowodowej”*.

„Organ gminy potwierdza tożsamość i obywatelstwo osoby ubiegającej się o wydanie dowodu osobistego na podstawie ważnego dowodu osobistego lub ważnego dokumentu paszportowego tej osoby (...) albo danych zawartych w rejestrze PESEL oraz w Rejestrze Dowodów Osobistych, jeżeli osoba ta nie posiada tych dokumentów (...). Organ gminy we wniosku o wydanie dowodu osobistego odnotowuje sposób potwierdzenia danych”;

- w 2 przypadkach¹⁴ nieterminowo wniesiono opłaty za udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi, tj. 1 dzień po złożeniu wniosku o udostępnienie ww. dokumentacji, z naruszeniem § 4 pkt 1 rozporządzenia w sprawie opłat za udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych i dokumentacji związanej z dowodami osobistymi, zgodnie z którym *„Opłatę, (...) wnosi się przed złożeniem wniosku o udostępnienie (...) dokumentacji”;*
- w 2 przypadkach¹⁵ nie poinformowano wnioskodawców, o niezalutwieniu sprawy zakończonej udzieleniem odpowiedzi o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi, w terminie miesiąca od dnia wpływu wniosków do organu. Powyższym zaniechaniem naruszono wymogi określone w art. 36 § 1 k.p.a., zgodnie z którym *„O każdym przypadku niezalutwienia sprawy w terminie organ administracji publicznej jest obowiązany zawiadomić strony, podając przyczyny zwłoki, wskazując nowy termin zalutwienia sprawy oraz pouczając o prawie do wniesienia ponaglenia”;*
- nieprawidłowo oznaczono organ na wszystkich poddanych kontroli odpowiedziach na wnioski o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi. We wszystkich badanych przypadkach zamieszczono nazwę Urzędu Gminy Brok zamiast oznaczenia organu udzielającego odpowiedzi na wniosek, tj. Burmistrza Gminy Brok¹⁶.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania z zakresu wydawania, wymiany i unieważniania dowodów osobistych, ocenia się **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.**

¹⁴ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą – *„Wnioskodawca w dniu 24.08.2022 r. sam dostarczył dokument potwierdzający uiszczenie opłaty za udostępnienie dokumentacji”.* Wniosek o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi wpłynął drogą elektroniczną 23.08.2022 r., natomiast opłata została dokonana 24.08.2022 r.

¹⁵ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą – *„Za błędną przyjętą została data wpływu wniosku do Urzędu Gminy. Termin udostępnienia dokumentacji związany był z licznymi obowiązkami służbowymi pracownika zajmującego się udostępnianiem dokumentacji oraz problemami technicznymi z systemem teleinformatycznym.”* Wnioski o udostępnieniu dokumentacji związanej z dowodami osobistymi wpłynęły drogą elektroniczną do Urzędu Gminy Brok 23.08.2022 r., natomiast odpowiedzi udzielono 23.09.2022 r.

¹⁶ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami osoby upoważnionej do ich udzielania w zakresie objętym kontrolą – *„Pieczęć Urzędu Gminy Brok w nagłówku pisma została użyta omyłkowo”.*

Mając na uwadze powyższe ustalenia, zobowiązuję Pana Burmistrza do podjęcia działań w celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości, a w szczególności do:

1. Odnotowywania na formularzach wniosków o wydanie dowodu osobistego w miejscu adnotacji urzędowej – nazwy dokumentu tożsamości, zgodnie z art. 28 ust. 11b ustawy o dowodach osobistych.
2. Przyjmowania kompletnie i prawidłowo wypełnionych formularzy wniosków o wydanie dowodów osobistych.
3. Udostępniania dokumentacji związanej z dowodami osobistymi na podstawie wniosków, w których wskazano jako uzasadnienie interesu prawnego – przepis prawa materialnego, na podstawie którego podmiot jest uprawniony do żądania udostępnienia dokumentacji, zgodnie z informacją zawartą we wzorze wniosku określonego w załączniku nr 4 do rozporządzenia w sprawie określenia wzorów wniosków o udostępnienie danych, a także zamieszczania podstawy prawnej w odpowiedziach udzielonych na ww. wnioski.

Ponadto wskazuję na konieczność:

- prawidłowego odnotowywania na wnioskach o wydanie dowodu osobistego, sposobu ustalenia tożsamości i potwierdzania danych osób ubiegających się o wydanie dowodu osobistego, z uwzględnieniem wymogu art. 29a ust. 1 i 6 ustawy o dowodach osobistych;
- weryfikacji terminowości wnoszenia opłat za udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi na podstawie § 4 pkt 1 rozporządzenia w sprawie opłat za udostępnienie danych z Rejestru Dowodów Osobistych i dokumentacji związanej z dowodami osobistymi;
- informowania wnioskodawców o niezalutwieniu sprawy w terminie, z uwzględnieniem wymogu określonego w art. 36 § 1 k.p.a.;
- prawidłowego oznaczania organu udzielającego odpowiedzi na wnioski o udostępnienie dokumentacji związanej z dowodami osobistymi, tj. Burmistrza Gminy Brok.

Przedstawiając powyższe informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz zobowiązuję Pana Burmistrza na podstawie art. 49 ww. ustawy do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych

nieprawidłowości. Proszę o udzielenie powyższej informacji za pośrednictwem platformy ePUAP.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

Artur Subda
Dyrektor Wydziału Kontroli

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/